

3-14

Grod- Bladet

grodbladet

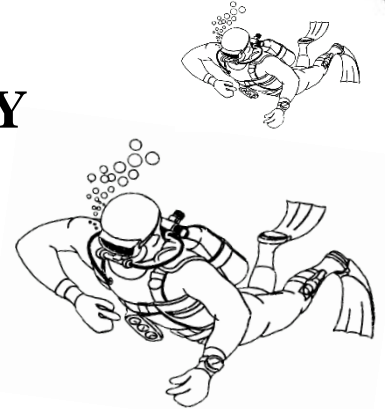
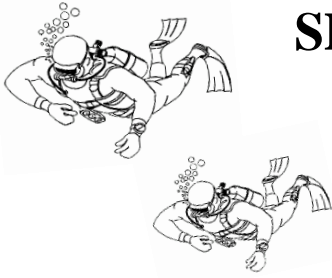
KLUBBFAKTA SDK GRODMÄNNEN TÄBY

Klubben bildad den 1 mars 1972.

Adress: Box 211 18323 TÄBY

Postgiro: 853894-4

www.grodmannen.com

**Grodbladet utkommer digitalt med fyra nr per år,
i februari, maj, sep och nov.**

Presstopp för bidrag är 25/1, 25/4, 28/8 och 25/10.

Annonser: Ett nummer av Grodbladet: ½ sida 100:- helsida 150:- Helår: ½ sida 300:- helsida 400:-

Medlemsavgifter 2014 **Senior 400:- och Juior 100:-**

Styrelse

Ordförande: [Johan Finnved](#) Mosstorpsvägen 50 183 30 TÄBY 08-7688255
Vice ordförand: [Thomas Wiberg](#) Kragstalundsvägen 75 186 54 VALLENTUNA 0731-802471
Sekreterare: [André Gerlitz](#) Sportvägen 27 187 35 TÄBY 08-473 03 79 0704-20 16 19
Redaktör: [Lars Åke Fröberg](#) Rostockvägen 30 187 41 TÄBY 08-768 13 65 0708-7683 22
Säkerhetsombud: [Per Carlsson](#) Sippvägen 31 183 63 TÄBY 08-756 61 94

Funktionärer

Kassör: [Thomas Wiberg](#) Kragstalundsvägen 75 186 54 VALLENTUNA 0731-802471
Materialförvaltare: [Krister Andersson](#) Lansenvägen 58 187 62 TÄBY 08-756 77 12
Dykutfärdsansvarig: [Håkan Myhrberg](#) 0708-962028
Klubbmästare: [William Hemberg](#) 0708-372004

Dykledare

NAUI Instructor #36238 Lars Åke Fröberg 0708-76 83 22
PADI Instructor # Håkan Myhrberg 0708-962028

OMSLAGSBILD
” UV ÄLGJAKT ”

ORDIS HAR ORDET

Hej alla medlemmar.

Nu börjar sommaren ta slut, det har varit ljumma augusti och september. Knappast några gula löv alls ännu men det börjar bli rejält dimmigt på morgnarna så hösten är naturligtvis på väg till slut.

Man vill hinna med mycket under sommaren när allt är så mycket enklare både praktiskt och nöjen. Jag har inte hunnit med dykningen i sommar, får se till hösten, men det är några av oss som hinner med riktigt många dyk. Kul att det blev en utflykt till Dalarö där den nya dykparken har öppnat några vrak för besök igen efter långa dykförbud.

Till helgen blir det vrakseminarium, det blev för fullt i kalendern i maj både för lokaler och talare så de har fått sommaren på sig att förbereda sig lite extra. Kanske vi får se några grodor i Vasavarvet där seminariet hålls i år. Fri entré till muséet och visning av Dyktankhuset blir det också.

Det fina vädret har gjort att hojen har fått rulla en del, smidig med de nya styrlagren, men nu börjar batteriet bli trött. Får se om jag kan vänta till våren med att köpa nytt. Tills dess väljer jag högt belägna parkeringsplatser där man starta i backe.

Det är en hel del på gång till hösten, hoppas att så mycket som möjligt kan bli av.

Ha det bra under och över ytan!

Johan
Ordförande i SDK Grodmännen

Kontrollrenset 24 juni

Fyndet vid Kråkudden.

Det verkar som man kan hitta vad som helst i vattnet. Men en utombordare hör ju hemma till sjös, fast på en båt förstås.

Fynden vid Skavlötens badplats.

Kan det vara gamla bryggsänken?

Som vanlig bjöds det på godsaker från grillen när det var färdigrensat.

Vad hittar vi nästa år?
En Bil kanske?

Ölandsvraken med Langesund vecka 27

Som blev en sväng till Lettland med lite nya vrak som vi fick dyka på.

Vi dök på: Rumina, Aachen, SMS Bremen (enl Pelle så var vi de första Svenskarna att dyka på den) Här är en film som Divesport i Lettland gjort om den. Titta o njut. Vi var där!

<https://www.youtube.com/watch?v=2GA9t1RfkvM>

Sedan var det dags för, Alderban, Ammerland, Sevan, Ubåten U580, Grodan två som vi hittade förra sommaren. Det visade sig vara en stor Rysk trålare som hade blivit sänkt.

Så var det äntligen dags för pansarkryssaren Prinz Adalbert som vi väntat på i flera år att dyka på. Kolla propellern nedanför. Det fans tre stycken sådana!!!

Sedan var det dags för att åka hemåt. Vi åkte förbi Klintebank där vi dök på ett vrak som vi inte vet namnet på, det hittades när de undersökte botten för gasledningen som dras i Östersjön.

Tillslut så blev det två Ölandsvrak, Gorge som ska vara ett av Östersjöns finaste vrak (tycker inte jag) och så slutade vi med ett dyk på Lilly.

Å så var resan slut, hej hopp!

Kan dykning ha långsiktiga hälsoeffekter?

av Jenna Wiley

Frågan om dykning kan ha skadliga långsiktiga hälsoeffekter framträder då och då men verkar hittills vara obesvarad. Möjliga neurologiska komplikationer från akuta dykskador är obestridd, men vissa studier visar tecken även på skador i centrala nervsystemet hos dykare som saknar en historia av tryckfallssjuka (DCS). Dessa subkliniska organskador eller "vita fläckar" i hjärnan har detekteras med magnetisk resonanstomografi (MRT), en metod som mycket känslig för förändringar i hjärnan. Det är oklart om de är vanligare hos dykare än i icke dykare, det är inte heller säkert att de har någon konkret betydelse.

I vissa studier med mätningar av neurologisk funktion indikerar också onormala värden hos dykare. I dessa mätningar ingår neuropsykologiska bedömningar, som minne och koncentrationstest, elektroencefalogram (EEGs), vilket detekterar elektrisk aktivitet i hjärnan, och single-photon emission datortomografi (SPECT) skannar som mäter hjärnans blodflöde.

I Genève "Memory Dive" studie (Slosman DO et al., 2004), mättes minskning av såväl blodflödet till hjärnan som neuropsykologisk prestation hos avancerade dykare (över 100 dyk per år), på djupdyk (djupare än 40 m) och krävande dykmiljöer (ex kallt vatten).

Att etablera ett orsakssamband med dykning och fastställa de patologiska mekanismerna hos i dessa hjärnskador är dock svårt. Faktorer som ålder, historia huvudskada, alkoholkonsumtion, migrän, rökning, högt blodtryck, högt kolesterol, infektion samt förekomsten av ett patent foramen ovale (PFO) visas ofta i samband med dessa fynd. Många av bubblor som kommer igenom hjärtkamrarna och som kan ses med ultraljud orsakar inga symptom; men dessa "tysta bubblor" kan orsaka subkliniska skador.

Några studier har fokuserat på påverkan av en PFO, en öppning mellan höger och vänster förmak som kan variera i storlek och som finns hos cirka 25 procent av befolkningen. Bubblor som bildas under dekompression stress kan teoretiskt resa via systemcirkulationen till hjärtat, och där då föras över från höger till vänster kammare genom PFO't och då komma in i den arteriella cirkulationen och därmed eventuellt nå hjärnan. Denna mekanism liknar en paradoxal embolism, där en propp från en större ven passerar genom en PFO och hamnar i hjärnan och orsakar en stroke. Trots att närvaron av en PFO anses vara en riskfaktor för hjärnskador, hittills finns det inget entydigt bevis för ett orsakssamband mellan PFO och obemärkta skador. Ytterligare bevis visar även fridykare uppvisar effekter på det centrala nervsystemet. Akuta strolkelike skador hos fridykare är väl dokumenterade. En svensk studie visade att långvarig frivillig apnea tillfälligt kan öka nivåerna av hjärnskadande markörproteiner, men utan symptom på akut skada (Andersson JP et al., 2009). Forskarna misstänkte att exponering för långvarig svår syrebrist kunde orsaka neurologiska skador. Risken för dolda neurologiska skador och deras eventuella långtidseffekt hos dykare är fortfarande outredd.

Följande frågor är ställdes till expert panelen;

- Vad finns det för bevis för hjärnskador hos dykare som saknar en historia av DCS?

Richard Moon: I vissa studier har man med hjälp av MRI observerade ett större antal hjärnskador i dykare än hos icke dykare. Hittills har dock inget samband mellan antalet skador och antalet dyk har fastställts, vilket tyder på att skadorna kanske inte alls är relaterade till dykning.

Günalp Uzun: Studier som genomförts under de senaste 20 åren för att belysa det förmodade sambandet mellan dykning och hjärnskador visar på motstridiga resultat. På grund av metod-skillnader bland dessa studier är det inte möjligt att samla data och nå en entydig slutsats. Ikt vissa tidigare rapporter fann vi en större förekomst av s.k. vita fläckar hos militärdykare jämfört med kontrollgruppen av icke dykare (Erdem et al., 2009).

Detta pekar i på, men behöver inte alltid innebära, ett orsakssamband. De flesta av dessa studier (inklusive vår) visar heller inte på något signifikant samband mellan vita fläckar och dykning. Även om dykare hade ökat antal vita fläckar är deras kliniska betydelse och sambandet med neuropsykologiska symptom ännu inte riktigt klarlagd.

Kay Tetzlaff: Det finns mängder av studier som m h a MRI undersökt en mängd olika grupper av dykare, och många av dessa rapporterade ett samband mellan dykning och förekomst av hjärnskador på MRT. Dock kunde ingen egentligen bevisa ett orsakssamband. Ett grundläggande fel i studierna har varit i urvalsbasen, då man inte kunnat konstatera om skadorna hos de utvalda dykarna redan existerande innan de börjat dyka.

I själva verket kunde studierna inte ens motbevisa en hypotes om att beslutet att börja dyka i själva verken skulle vara ett första tecken på en hjärnskada. Ett sätt att få klarhet kring detta skulle vara att utföra en långsiktig studie av en grupp dykare, från det att de börjar dyka, och samtidigt jämföra med en grupp icke dykare. Därtill måste det tas hänsyn till påverakande riskfaktorer som alkoholintag, rökning, högt blodtryck m fl. En sådan studie har ännu inte utförts.

Vad är då förhållandet mellan en PFO och hjärnskador?

Moon: Det finns en svag relation mellan förekomsten av en PFO och närvaron av dessa skador. Men återigen, det finns inga bevis för att dessa skador indikerar hjärnskada.

Uzun: Så kallade "tysta bubblor", som kan hittas även efter dyk på grunt vatten, ger inte några kliniska symptom och dessa filtreras normalt ut genom lungorna. En PFO, som är en öppning mellan höger och vänster förmak, kan fungera som en överföringsport för dessa bubblor och föra in dem in i den arteriella cirkulationen. Det antas vidare att dessa bubblor kan kortsluta små blodkärl i hjärnan och orsaka vita fläckar i hjärnan. Ett antal studier har visat att dykare med PFO har en ökad risk för att få vita fläckar jämfört med dykare utan PFO. Det finns ingen allmän rekommendation att sportdykare bör genomgå en undersökning för att kontrollera om de har PFO.

Dykare med en känd PFO bör dock använda en konservativ dykprofil för att minska risken för DCS.

Tetzlaff: En PFO ökar risken för tryckfallssjuka (DCI) och kan därmed också öka risken för hjärnskador. Kliniska studier har uppskattat att dykare med PFO har en 4,5-faldigt ökad risk för att få DCI och två gånger högre risk att för hjärnskador orsakade av stort blodflöde, jämfört med dykare utan PFO (Schwerzmann M et al., 2001). Emellertid bör det noteras att dykning även med en PFO anses säkert när dyk utförs enligt accepterade dekompressionsplaner. Observera att det inte är PFO'n som orsakar skada, utan närvaron av gasbubblor under eller efter dyket. Denna belastning kan minimeras genom att undvika riskfaktorer såsom djupa, kalla och dekompressions-dyk.

Vad finns de mer för risker med det vi kallar vita fläckar?

Moon: De kan ju vara relaterade till normala åldrandeprocesser såsom förändringar i blodkärlen.

Uzun: Vita fläckar i hjärnan som observeras på MRI är faktiskt vanligt hos äldre och kan vara förenad med huvudskador, alkoholkonsumtion, migrän, rökning, högt blodtryck och/eller höga kolesterolvärden.

Det är allmänt accepterat att representera parenkymal skador på grund av cerebrovasculära sjukdomar eller cerebral ischemi vit-materia lesioner.

Tetzlaff: Vita fläckar betraktas som typiska MRI uttryck för små nekroser i hjärnan. Orsakerna är inte entydiga men de flesta pekar mot att vita fläckar som en återspeglning av små föroreningar i blodkärlen. De syns ofta i samband med stroke, kognitiv nedsättning och demens. Förekomsten av vita fläckar ökar med också med åldern.

Denna diskussion fortsätter i den andra delen av artikeln som kommer i nästa grodblad.

Tio meter lång knölval nära Gotland

En över tio meter lång knölval siktades tidigt på lördagsmorgonen i Östersjön. Knölvalen siktades i morse öster om Fårö

Foto: KUSTBEVAKNINGEN 002

Det var kustbevakningens fartyg Triton som upptäckte valen, knappt tre landmil öster om Fårö. Besättningen trodde först att det handlade om en vanlig tumlare, men kunde slå fast att det var en knölval efter att ha tagit sig närmare med en mindre båt.

- Den dök upp vid sidan av den mindre båten utan förvarning så det blev rätt effektivt. Det är en ganska stor mäktig sak, säger befälhavaren Claes Jakobsson.

Under lördagen höll sig Triton i närheten av valen för att se vart den var på väg. Men efter att ha följt valen i flera timmar konstaterar Claes Jakobsson att den tycks hålla sig på samma ställe.

- Jag vet inte om den söker fisk eller vad den gör. Den har varit ganska nära det stora fartyget så den verkar inte rädd. Nu på eftermiddagen har den också gått upp och vinkat med fenorna, det de på engelska kallar för breaching. Det är rätt häftigt faktiskt.

Anders Nilsson, biolog vid Naturhistoriska museet i Göteborg, uppger att det är ovanligt att en knölval tar sig så långt in i Östersjön.- Det har hänt tidigare, men det är definitivt ovanligt. Den kan säkert hålla sig kvar där ett tag, sedan skulle jag gissa att den kommer att vända och gå ut.

I sjön Nammajaure i Jokkmokks kommun har det runt månadsskiftet pågått vrakletning. Orsaken är uppgifter från 1980 om att en mystisk raket skulle ha landat och sjunkit i sjön.

1980 rapporterade ett turistande par att de såg en flygande farkost, ungefär 4 m lång och knappt en ½ m bred, landa och sjunka på sjön Nammajaure. Den är i rader av olika rapporter från 1946 och framåt om flygande föremål som landat i Sverige. Rapporter som till en början intresserade Försvarmakten, men senare mest kom att intresserade UFO-fantaster. Rapporten från 1980 är dock ganska modern och relativt detaljerad i sina uppgifter. Därför har Clas Svahn på föreningen Ufo-Sverige nu tagit initiativet att söka efter det rapporterade föremålen som antas vara raketer.

Man har tidigare försökt leta med dykare under 2012, men de lösa bottensedimenten har omöjliggjort effektiva sökningar.

Man gör nu nya sökningar och till sin hjälp har man anlitat markradarexperten Jaana Gustafsson från konsultföretaget Tyréns som med sin utrustning skall öka efter föremål i botten dyga sediment. Tyréns har tidigare letat flygplansvrak som fryst inne i Grönlands inlandsis åt den amerikanska kustbevakningen.

Sökningarna i Nammajaure har nu genomförts med markradar från små gummibåtar som burits till sjön, varifrån man kört både markradar och magnetometer. Markradarn har gett utslag, men magnetometern har inte gett utslag på samma platser. Det är fortfarande oklart vad som gett utslagen. Eventuellt kommer man fortsätta i vinter när man kan använda isen som referensen och underlag för utrustningen. Det förväntas ge bättre bild genom ett stabilare underlag, och även underlätta att säkerställa att man söker av alla ytor då man kan markera sökta områden på isen.

Om det finns något i sjön, och vad det i så fall kan vara är fortfarande oklart, men det spekuleras om bland annat ryska raketer. Den 28:e december 1985 kraschade en rysk raket vid den finska sjön Inari, efter att ha avfyrats i Barents hav och av misstag korsat Norges luftrum innan den oavsiktligt kraschade i Finland, vilket gör att teorin om att föremålet i Nammajaure skulle vara en raket inte helt kan förkastas som orimligt.

Sjön Nammajaure ligger i Muddus nationalpark, söder om Gällivare i Jokkmokks kommun, Lappland. Sjöns yta är 0,3 kvadratkilometer och har en strandlinje på 2,4 km. Uppgift om sjödjup saknas.

Läs mer:

<http://www.nyteknik.se/tidningen/article3843959.ece>

<http://www.tyrens.se/sv/Artiklar/Nyheter/2014/Tyrens-letar-efter-spokraketer>

<http://sv.wikipedia.org/wiki/Nammajaure>

<https://www.facebook.com/ghostrockets>

Den mystiska fiskdöden sprider sig

I Skåne och Stockholm har död och döende fisk upptäckts

Det uppdagades nyligen på dykarna.nu att död fisk har upptäckts och insamlats i Skåne. Samma fenomen upptäcktes i massiv skala utanför Öland. Nu har detta även uppmärksamats av dykare i Stockholm. Charlotte Axén på Statens Veterinärmedecinska Anstalt (SVA) uppmanar till att få in prover från Östersjön i Stockholmsområdet så snart som möjligt.

Fotograf: Linda Ekström

Bland annat har dessa döda fiskar setts utanför Huvudskär vid vraket Fylgia. Fiskarna är bland annat av arten tånglake och kan ses upp och ned på botten av havet. Fiskar har även upptäckts som är vid liv men som uppvisar ett onormalt beteende, till exempel att de simmar i cirklar eller ligger på botten apatiska trots att de är vid liv. Enligt Charlotta är insamlandet av de döda fiskarna bra, även om de levande fiskarna som uppför sig konstigt är att föredra då ju färskare proverna är desto större chans har de att ta reda på vad som kan ha orsakat denna utbredda död.

Läs vidare om detta och hur du kan hjälpa till här:

<http://www.dykarna.nu/forum/gor-en-insats-for-ostersjon-395786/>

I nästa grodblad

Får du läsa hur det var på
Anna Maria (saltskutan) och
Dalarövraket.

Hur var det på långhelgen
med Langesund, kom vi till
Landsort???

DykPuben 27 september

Några dykföretag arrangerar DykPuben i Stockholm. Inbjudan sker genom E-post och på hemsidor och Facebook. Anmälan som är obligatorisk, sker på www.dykpuben.se.

Meningen är att dykare skall träffas och ha trevligt och mingla utan att det skall kosta skjortan. Alla vi som arrangerar detta jobbar ideellt och eventuellt överskott skall täcka alla kostnader. De arrangerande företagen betalar ingenting, utan försöker med sina nätverk att se till att fylla lokalen.

Enzo's pizzeria ligger på samma ställe och de serverar stans bästa pizza. Här kommer några av arrangörerna att sitta och hit är alla välkomna. Pizza äter vi mellan 18:00-20:00.

Dykpuben på hösten är dessutom ett genrep för vårens evenemang på DykMässan.

Anmälan är obligatorisk och görs enbart på www.dykpuben.se. Inträde kostar 100 kr, inklusive en Heineken. Endast kontant betalning

Dessutom - de som äter middag på Enzo's, de bjuder vi på en öl, inne på DykPuben, efteråt.

Önskemål är att varje dykare tar med sig en eller flera personer, som inte är dykare.

Heliumkaraoke • Filmvisning • Utlottning av fina priser • Presentation av arrangörerna

BOKA PÅ <http://www.dykpuben.se>

Vrakseminarium 2014-09-21

Vrakseminarium på Vasamuseet, arrangerat av P2-Svenskt Vrakskydd och Sjöhistoriska Museet.

Återkom för mer information efter hand eller kolla efter uppdateringar på

<http://www.vrakskydd.se>

Följande föredrag kommer hållas:

- **Dalarö skeppsvraksområde** (Erik Josephson, Haninge kommun)
- **Arkeologin kring vraken i Dalarö dykpark** (Niklas Eriksson, Södertörns högskola)
 - **Djup vrakdykning** (Rick Johansson, Oceanic Tech)
- **Side scan sonar – ett marinarkeologiskt alibi** (Jens Lindström, Sjöhistoriska museet)
- **Manuell sektorskanning med sidoseende ekolod** (Rickard Nilsson, Luleå - Tekniska Universitet)
- **Champagnegaleasen - kommersiell resurs eller fornlämning?** (Marcus Lindholm, Museibyran på Åland)
- **Uppdragsarkeologi under vattnet** (Jim Hansson, Sjöhistoriska museet)

Boka dykresan med oss

på www.divingtravel.se

Vi arrangerar dykresor och dykkryssningar till

- Maldiverna
- Thailand
- Filippinerna
- Bali
- Egypten
- Komodo
- Oman
- Alor- Raja Ampat
- Malta
- Cocos Island, Galapagos öarna

Bekväma dykresor – för den ultimata upplevelsen

Diving Travel Network • info@divingtravel.se • www.divingtravel.se
Phone: +46 920 228589 • Facebook: Diving Travel Network

På gång i Grodmännen hösten 2014

11 september Långhelg på Landsort med Langesund

Abborrkroken kanske får ett besök av oss.

Benli vid Lidingö eller Falken vid Fredhäll?

Bilkyrkogården vid Hässelby/Lövsta

Nacka strands vraket

En dykdag på Fringilla ska vi väl ha?

Allahelgona/Lussedyk på med Langesund är väll ett måste?

Å så klart Nyårsdyket!

Om allt går som det ska blir det...
Ett besök hos dyktanken på Djurgården också.

Du kollar väl in på hemsidan för det kommer
det stå när o var utfärderna blir.

**Välkommen att vara med på en
utfärd!!!**

Det finns fortfarande några klubbtröjor kvar att köpa.
Pris 100:-

Medlemskortet från SSDF

Efter en undersökning förra året som visade att få använder sitt medlemskort, har styrelsen i SSDF beslutat att **sluta skicka** ut korten till alla via brev. Vill man ha sitt medlemskort så går det bra att höra av sig till kansliet så får man det skickat till sig via e-post i en PDF eller utskrivet via brev. Vi tittar på ett system som gör att ni kan visa upp det i en mobil eller skriva ut det själva direkt från webben.

KONTAKT		08-699 65 15	
Idrottshuset		08-699 65 16	
123 43 FARSTA		Telefontider:	
www.ssd.se		Mån-fre	
info@ssdf.se		09-12 och 13-15	

Du vet väl att..

som SSDF-medlem har du
10 % på ALLA våra produkter
och 15 % på ALL service!

OceanicTech
Feel Different

Oceanic Tech AB
Venadisplan 6-8
113 31 Stockholm
Telefon: 08 545 483 24
www.oceanictech.se

Ha med ditt medlemskort från SSDF och visa upp så får du
rabatten på Oceanic Tech.

Tänd ett ljus i höstmörkret!

Backuplampor & kannisterlampor av HID och LED modell.

35watts HID med
fokuserbar ljuskägla
9 Amp batteripack
Pris 6500 kr

Läs mer på
www.godive.se

Ska du resa? Köp en lätt och
stark platta i aluminium!
Levereras komplett med
remställ, D-ringar och
västkniv.
Endast 1500kr

LED lampa med separat
Batteri kannister
Pris 3900 kr

Vattnet börjar kylas
av så se till att inte
frysa!
Torrhandskar (gäller
handskar i lager)
Pris 280 kr

Luft till klubbmedlemmar

Slå en signal till mig när du vill ha flaskorna fyllda, så kommer vi överens när det passar att lämna och hämta eller så fyller jag flaskorna direkt.

Vad kostar det då?

Luft fyllning av flaskor med volym upp till 24 liter: 20:-
Vill du ha en Nitroxblandning i dina flaskor, fixar jag det också.
Ett krav är tvättade flaskor och Nitrox cert.
Kostnad: 15 öre/liter O2 Ex: Deco 7L 50% 80:-

Medlemmar som följer med på våra utfärder får **Gratis luft.**

Icke medlemmar betalar 100:- för luft fyllning och 25 öre/liter för O2

Välkommen till Lars Åke Tel. 0708 768322 ☺

Nästa Grodblad kommer ut i Nov-Dec.

**Du kommer väl
med på någon
utfärd i höst?**

